

Komplex környezeti nevelés - Innováció

SZIKSZAI GYÖRGY REFORMÁTUS ÁLTALÁNOS ISKOLA - MAKÓ

2010/2011,

2011/2012,

2012/2013,

2013/2014,

2014/2015-ös tanévekre

Készítették:

Balogi Anikó tanító

Némethné Vigh Valéria tanító

Siket Ákos tanító

A program előzményei:

Intézményünkben régóta kiemelten fontos a környezeti nevelés gyakorlati megvalósítása. Pedagógusaink mindennapi tevékenységét áthatja a környezettudatos gondolkodás, és minden alkalmat megragadnak, hogy tudatos, a környezetre igényes és azt megbecsülő tanulókat neveljenek. Pedagógiai programunk tartalmaz környezeti nevelésre vonatkozó elemeket, melyet minden tanító és tanár átad a rábízott gyerekeknek. Mégis a tanítói/tanári attitűdök, és a gondolkodásbeli különbségek miatt nem volt teljesen egységes és hatékony a környezeti nevelés megvalósítása. A nagy mennyiségű tananyag és a partneri igények, elvárások miatt sok esetben a környezetismeret órákra, valamint a tanulmányi kirándulásokra korlátozódott a megvalósítás.

Ismerve iskolánk tanulóinak anyagi, társadalmi helyzetét és a szülők által közvetített, nem minden esetben követendő nevelési modelleket úgy döntöttünk, hogy a gyerekek hátránykompenzációjának segítségével új, eddig még korábban ilyen mélységben és formában át nem gondolt, innovációt hozunk létre.

A program rövid összefoglalása:

Az innováció kisebb részekből, modulokból áll. Az egyes részek megvalósíthatóságuktól függően lehetnek rövid-, vagy hosszútávon megvalósítható programok. A hosszúságuk függ az anyagi források, humán erőforrások, és egyéb tényezők rendelkezésre állásától. A tervezet öt évre szól, így az évek előre haladásával változnak a lehetőségek, a szolgáltatások árai és még sok egyéb tényező. Úgy terveztük meg az innovációt, hogy a modulok mind rövid, mind hosszú távon megvalósíthatók és fenntarthatók legyenek.

A megvalósításhoz IKT -s eszközöket is felhasználtunk, és az egyes programoknak is szerves részét képezi, a számítógép használat.

A program kiemelt feladata az oktatás eredményességének fokozása, esélyegyenlőség kiteljesítése, a gyerekek önmagukhoz mért egyéni fejlődése. Ezek mellett fontos feladat, hogy bevonásra kerüljenek az óvodások az iskolában folyó munkába, projektekbe bepillantás jelleggel. A tanulók és az óvodások közötti baráti kapcsolatok létrejöttében, az együttműködés szándékának fejlesztésére vegyes óvodás-iskolás csoportokat szervezünk a projektek és a programok időtartamára.

A Komplex környezeti nevelés innováció programjaiba közvetlenül bevont óvoda az: Újvárosi Óvoda – Makó. („zöld óvoda”)

Az intézményünkben készülő „felsős” Komplex környezeti programmal szeretnék minél nagyobb összhangban együttműködni. A két program figyelembe veszi a gyerekek életkori sajátosságainak megfelelő ismeretanyag elsajátíthatóságának lehetőségeit. Az alsó tagozaton alapozó, érdeklődést felkeltő, alapvető ismereteket sajátítanak el a gyerekek, amire a felsős program építeni tud. Az innovációt a mindenkori első osztályra dolgozzuk ki. Az évek folyamán a megvalósításba már óvodás korban lehetősége lesz a gyerekeknek bekapcsolódni, majd az iskolában tovább bővíthetik ismereteiket. Azzal a tevékenységgel, hogy az óvodásokat is bevonjuk a projektbe, elősegítjük az Óvoda-iskola átmenet megkönnyítését célzó, komplex fejlesztési program sikeres megvalósítását is.

A projekt keretében a környezet megóvásának és megismerésének lehetőségeit szeretnénk alaposan körüljárni a tervezett programok segítségével.

A projekthét napjainak menete:

9:00-tól 9:05-ig - Közös imádság

9:05-től 9:10-ig - Közös ének mozgással kísérvé

9:10-9:15-ig , minden nap egy power point bemutató,vagy mesefilm(Vízipók)

9:15-től 9:20-ig csoportbontás, átvonulás a foglalkozások helyszínére

9:20-től 10:00-ig csoportbontásban tevékenykedés (helyszínek: 1.o. két terme, az új számítástechnika terem, és a védőnő terme

10:00-től 10:10-ig szünet (wc és uzsonna)

10:10-től 11:00-ig foglalkozások

11:00-től 11:05-ig wc szünet

11:05-től 12:00-ig foglalkozások

12:00-től 16:00-ig a projektben készült munkadarabok befejezése, tanult dalok, játékok felelevenítése

Heti terv

Projekt: Víz, 3x1 hét

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
9:00-tól 9:05-ig - Közös imádság	"Jó atyánk, Istenünk..."	"Kegyelmes Atyám..."	"Jézust áldja énekünk..."	"Jó atyánk, Istenünk..."	Átöltözés a fürdőben
9:05-től 9:10-ig - Közös ének mozgással kísérvé	„Fut a folyó..."	"Csipp, csöpp egy csöpp..."	"Esik az eső, hajlik a vessző..."	"Esik eső karikára..."	"Kis kacska fürdik..." "Baj van a részeg tengerésszel..."
9:10-9:15-ig , minden nap egy power pointos bemutató	A projekt megvalósítása csoportbontásban, három csoportban.				A projekt megvalósítása csoportbontásban, három csoportban. A makói fürdőben.
9:15-től 9:20-ig csoportbontás, átvonulás foglalkozások helyszínére	Szervezési feladatok.				
9:20-tól 10:00-ig csoportbontásban tevékenykedés (helyszínek: 1.o. két terme, az új számítástechnika terem, és a védőnő terme	A projekt megvalósítása csoportbontásban, három csoportban.				A projekt megvalósítása csoportbontásban, három csoportban. A makói fürdőben.
10:00-tól 10:10-ig szünet (wc és uzsonna)	szünet				szünet, pihenés-száritkozás
10:10-től 11:00-ig foglalkozások	A projekt megvalósítása csoportbontásban, három csoportban.				A projekt megvalósítása csoportbontásban, három csoportban. A makói fürdőben.
11:00-től 11:05-ig wc szünet	szünet				szünet, pihenés-száritkozás
11:05-től 12:00-ig foglalkozások	A projekt megvalósítása csoportbontásban, három csoportban.				A projekt megvalósítása csoportbontásban, három csoportban. A makói fürdőben.
12:00-től 12:45-ig Ebéd	Ebéd				
12:45-től 14:00-ig délutáni játék	Hosszú szünet				
14:00-től 14:45-ig. A délelőtti foglalkozásokon készült befejezetlen tevékenységek elkészítése, egyéb gyakorló feladatok	A projekt megvalósítása során kimaradt tevékenységek befejezése.				A projekt megvalósítása során készült produktumok rendezése.
14:45-15:10 délutáni uzsonna	Uzsonna				
15:10-től 16:00 kötetlen játék	Szünet				

	Hétfő Szerda – bevont ovisok egy óra terjedelemben	Kedd	Szerda	Csütörtök – Produktum elkészítése	Péntek – játék a fürdőben
Dramatizálás	projekt megvalósítás		projekt megvalósítás		
Egészséges életmódra nevelés		projekt megvalósítás	projekt megvalósítás	projekt megvalósítás	projekt megvalósítás
Vizuális kultúra	projekt megvalósítás	projekt megvalósítás	projekt megvalósítás	projekt megvalósítás	
Mozgáskultúra fejlesztés			projekt megvalósítás		projekt megvalósítás
Természetismeret	projekt megvalósítás	projekt megvalósítás	projekt megvalósítás	projekt megvalósítás	
IKT	projekt megvalósítás	projekt megvalósítás	projekt megvalósítás	projekt megvalósítás	
Mentálhigiéné		projekt megvalósítás		projekt megvalósítás	
Környezetvédelem	projekt megvalósítás		projekt megvalósítás	projekt megvalósítás	

Programok:

I. modul: Vízprojekt – Némethné Vigh Valéria: (2010/2011-2014/2015 tanévekre)

Közös meseélmény sorozatból kiindulva, manipulatív élményszerű ismeretszerzés változatos tevékenységeken keresztül (virágültetés, csírázás folyamatának figyelemmel követése, vízi állat – teknős életfunkcióinak megfigyelése). Minden nap a projekt időtartama alatt a szerzett ismeretekhez kapcsolódóan kezűgyességet fejlesztő feladatok. (labirintus rejtvény, kollázs készítése, térbeli díszítés); Játék a makói fürdőben.

II. modul: Vízprojekt – Balogi Anikó: (2010/2011-2014/2015 tanévekre)

Rész-egész fogalmának erősítésére mozaik – puzzle technikával színező kifestése. Fogászati szűrővel egybekötött játékos ismeretszerzés. Szövegértés fejlesztése mesefeldolgozással. Vízi járművek megismerése játékos technikákkal; Játék a makói fürdőben.

III. modul: Vízprojekt – Siket Ákos: (2010/2011-2014/2015 tanévekre)

Játékos formában ismeret gyűjtése számítógép segítségével. Gondolkodás, reakcióidő, logika, térlátás fejlesztése. Folyamatos kísérletezéssel ismeretszerzés. A hal felépítésének, mozgásának, szerveinek, szervrendszereinek, életfeltételeinek, megismerése. Power point diák megtekintése a víz természetformáló hatásáról. Ismeretszerzés a víz, természetformáló hatásairól; Játék a makói fürdőben.

IV. modul: Tropicharium – kirándulás: (2010/2011-es tanévre)

A 2010/2011-es tanévre kirándulás szervezése a gyerekek tengeri állatokkal és a tengeri élővilággal kapcsolatos ismereteinek bővítése. Testközelből, vizuális tapasztalaton keresztül megismerés.

V. modul: Maros parti kirándulás: (2011/2012-es tanévtől a fenntartásig)

Szűkebb környezetünk, a Maros flórájának és faunájának megfigyelése és megismerése. (iszap, folyó aljzat, gátrendszer, ártér élővilága) A környezet tisztaságának és megóvásának tudatosítása, igény felkeltése, tudatos környezetvédelemre nevelés.

A program célkitűzései: (NAT)

A környezeti nevelés átfogó célja elősegíteni a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegíti az élőtermészet fennmaradását.

A tanulók váljanak érzékennyé környezetük állapota iránt. Legyenek képesek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére; a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére, a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeik felismerésére és jogaik gyakorlására;

Alakuljon ki bennük bátorító, vonzó jövőkép, amely elősegíti a környezeti harmónia létrejöttéhez szükséges életvitel, szokások kialakulását és a környezet iránti pozitív érzelmi viszonyulások megerősödését.

A környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt legyen a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv.

A környezeti nevelés során a tanulók ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti változások mutatkoznak.

A program célkitűzései: (Intézményi)

Az iskolánkra és az adott innovációra vonatkoztatva fontos, hogy mindezek megvalósítása a gyerekek életkori sajátosságainak figyelembe vételével történjen. Olyan élményszerű és manuális tevékenykedtetés valósuljon meg, amely a gyerekeknek játékos megismerést biztosít. Az innováció megalapozza a felső tagozaton működtetett innovációt. Előkészíti a megismerési folyamatokat, ok-okozati összefüggéseket mutat be a tanulóknak a környezetünk működésével kapcsolatban. Kiemelten felhívja a gyerekek figyelmét a környezet és az ember kölcsönhatására. Az iskolában és kirándulások alkalmával bővítjük a gyerekek ismereteit az őket körülvevő környezetükről.

A tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére törekvés váljon meghatározóvá.

A program feladatai:

1. Felelősségi mátrix készítése feladatokra, tevékenységekre, és a bevont alsós osztályok érintettségére vonatkozóan.
2. Minden egyes modul és azon belüli program tartalmának rövid leírása, táblázatos formában:
 - hány fő szükséges a megvalósításhoz
 - anyag és eszközsükséglet
 - résztvevő gyermekek száma
 - helyszínek és azok berendezése, időpontok egyeztetése
 - tanulócsoportok szállítása
 - konkrét és kidolgozott ötletek, eszközlista a megvalósításhoz
3. Az értékelések asszimilációja, az innováció minden területén lehetőséget hagyva a korrekcióra, fejlődésre. (munkaközösségi szinten)
4. Beszámoló, fényképek, produktumok elkészítése, lefűzése. Produktum készítése.
5. A produktumokból a felsős projekttel egy időpontban és helyen kiállítás.
6. Tanév végén a végzett tevékenység rövid értékelése a résztvevők segítségével, munkaközösségi és intézményi szinten.
7. Fejlesztési kívánt kompetencia területek feladatai:
 - IKT (informatika és média használat terület): Az I., II. és a III. modul projekt formájában történő megvalósítása. IKT foglalkozás, power point bemutatók.
 - Szociális, életvitel és környezeti nevelés: Valamennyi, a programban résztvevő óvodás és iskolás számára. Hátránykompenzációval, szociális kapcsolatok erősítésével, kötetlen alkotói légkör megteremtésével, inkluzív szemlélettel.

- Életpálya építés: Perspektíva nyújtása a tanulmányi előmenetelben, képességek alapozása, hiányosságok pótlása, erősség felfedezése és erősítése, sokoldalú-magabiztos személyiség nevelése.
- Kapcsolódás az önálló óvodai programcsomag kompetencia fejlesztéséhez, együttműködés az óvónőkkel. Híd az iskola és az óvoda között.

Várható eredmények:

A fejlesztett kompetencia területek lehetséges fejlődési lehetőségei a végzett hátránykompenzációs tevékenység függvényében:

- IKT (informatika és média használat terület): A résztvevő nagycsoportos óvodások és iskolások készség szinten használják a számítógépet. A velük egykorú gyerekekhez mért szinten használni tudják a tanult ismereteiket. Képesek az egér használatára, a számukra kijelölt programokban és játékokban önállóan is eredményesen tevékenykednek. A számítógéptől nem idegenkednek, félelmeiket legyőzik. A területhez való hozzáállásuk motivált, kudarcűrésük és probléma- megoldó képességeik fejlődnek. A Power Point bemutatókon keresztül megértik, az alapvető környezeti folyamatokat, és a vízi növény és állatvilágot is megismerik.
- Szociális, életvitel és környezeti nevelés: Az óvodások a saját csoportjukon belül és az iskolásokkal való kapcsolattartás közben, együttműködést feltételező helyzetekben jól szocializáltan viselkednek. Környezetükre vigyáznak, környezettudatos viselkedés mintákat sajátítanak el. Az iskola inkluzív személete építi a személyiségüket.
- Életpálya építés: Sokoldalú-magabiztos személyiséggé fejlődés, mely az eléje kerülő kihívásokra pozitív válaszokat ad, feléled benne a versenyszellem és elérhető célokat fogalmaz meg az életkori sajátosságának megfelelően.
- Kölcsönös együttműködés az óvoda és az iskola között az intézményi dokumentumok és a mindennapi munka folyamatában.

Fenntarthatóságot biztosító tényezők:

- A fenntartó támogatása az innováció folyamatának működtetésében
- A hatékony pedagógusi attitűd
- Anyagi források biztosítása a megvalósítandó programokhoz
- Pedagógusi együttműködések intézményen belül és azon kívül is.
- Partneri együttműködések eredményessége (fürdő, óvónők)
- Együttműködés a szülői házzal a programok sikeres végrehajtásához

Értékelés:

- A szakmai vezető értékeli az innovációt tartalmi és megvalósíthatósági szempontból.
- A MICS értékeli év végi beszámolójában, az innováció megvalósulásának eredményességét.
- Az intézményvezető(k) értékeli az innováció megvalósulásának sikerességét.
- A tanulói, valamint a nagycsoportos gyerekek értékelésének eszközei:
 - o IKT-s eszközök használata motiváló volt a gyerekek számára és elősegítette a résztvevők ismereteinek gazdagodását.
 - o páros és csoportos együttműködések hatékonysága (korszerű tanulászervezési eljárások)

- az adott téma, projekt többféle megközelítésének eredményessége az egyes tanulói/nagycsoportos óvodás tanulási stílusának kielégítésére
 - az iskolás és óvodás gyerekek kooperációjának eredményessége
 - kölcsönös együttműködési lehetőségek hatékonysága (tanító-óvónő, tanító-gyerekek, óvónő-gyerekek, gyerek-gyerekek között)
 - hátránykompenzáció megjelenése, gyermekközpontúság megvalósulása
 - az innováció megvalósulása kiemelten és célzottan szolgálta-e a gyerekek, szülők egyenlő hozzáférését a minőségi neveléshez, oktatáshoz
 - megvalósult-e az inkluzív (befogadó) iskola
 - nagy szerepet kapott-e a manuális tevékenykedtetés és a játékoság
- Az innovációnak el kell érnie azt a sikerkritériumot, hogy végrehajtásával közvetített szocializáló, hátránykompenzáció élményszerűen és tevékenységközpontúan valósul meg.

Az innováció elkészítéséhez felhasznált iskola dokumentumok:

- A Szikszai György Református Általános Iskola MIP-ja¹

I. modul rész címe/neve:

Vízprojekt – Némethné Vigh Valéria:
(2010/2011-2014/2015 tanévekre)

A modul célja:

Manipulatív élményszerű ismeretszerzés változatos tevékenységeken keresztül

A modul feladata:

1. A modulban szereplő feladatok, tevékenységek felelőseinek kijelölése
2. A kidolgozott modul végrehajtása:
 - Vízinövények, állatok
 - Akvárium, élő teknőssel
 - A víz és a növények
 - Testi higiénia. A szervezetünk és a víz.
 - Játékos foglalkozás a makói fürdőben.
3. A folyamat működése közben és eredményeként, a szükséges értékelések elvégzése, az azokból levonható következtetések levonása. (prezentálás az intézmény vezetésének, konklúziók levonása)
4. A tevékenységek közben keletkezett dokumentáció vezetése, rendszerezése. (MICS)
5. A modul és az innováció hatékony működtetésének és megvalósíthatóságának vizsgálata, a szükséges korrekciók elvégzése. (MICS)

Tevékenység/téma/program /tanórai, szabadidős/	Eszközök	Humán erőforrás	Időtartam
A modulban szereplő feladatok, tevékenységek felelőseinek kijelölése		A mindenkori elsős nevelők és egy fő segítő.	Alakuló értekezlet alkalmával, évente egyszer
A kidolgozott modul végrehajtása:			

¹ MIP: III.6.4. A beiskolázás folyamata, eredményessége 37-38.old.

Vízínövények, állatok	Vízínövények, állatok képeinek fénymásolata, filc, színes fonalak, krepp papír, ragasztó, olló, magnó	Csoportvezető tanító	A projekthét első napja
Akvárium	Teknős, színes papír, sablonok, ragasztó, előkészített háttér, labda, magnó.	Csoportvezető tanító	A projekthét második napja
A víz és a növények	Apró magok (zsázsa), nedvszívó anyag (vattacsomó), víz, legyökereztetett növény, virágföld, cserép, labirintus rejtvény	Csoportvezető tanító	A projekthét harmadik napja
Testi higiénia. A szervezetünk és a víz.	szappan, körömkefe, törölköző, ásványvizes üveg, tea, poharak, keksz, alma, NUTRIKID munkafüzet, írólapok, színes rajzeszközök	Csoportvezető tanító	A projekthét negyedik napja
Játékos foglalkozás a makói fürdőben.	fürdőruha, törölköző, vízi játékok, papucs	Csoportvezető tanítók (3 fő)	A projekthét ötödik napja
A folyamat működése közben és eredményeként, a szükséges értékelések elvégzése, az azokból levonható következtetések levonása	Az I-es, II-es III-as modul anyaga, projektmegbeszélés.	Érintett pedagógusok, intézményvezetés, szakmai vezetők.	Folyamatosan.
A tevékenységek közben keletkezett dokumentáció vezetése, rendszerezése. (MICS)	A modulok anyagai.	A MICS tagjai és a 2009/2010-es évben a szakmai vezetők	Folyamatosan.
A modul és az innováció hatékony működtetésének és megvalósíthatóságának vizsgálata, a szükséges korrekciók elvégzése. (MICS)	Beszámoló	Az aktuálisan érintett pedagógusok és a MICS.	Év végén

PROJEKTHÉT 1. (HÉTFŐ)

VIZINÖVÉNYEK, ÁLLATOK

1. Közös mesefilm nézés (Vízipók c. rajzfilm)

2. Csoportban mese megbeszélése

- Növények - helyhez kötöttek
- Állatok – önálló mozgás

Mese: vízben, vízparton játszódik

- Szereplők megbeszélése
-

3. Milyen vízi, vízparti növényeket, állatokat ismerünk?

- Játék labdával

4. Alkotó tevékenység

- Vízinövények, állatok körvonalrajza – kitöltés filccel, színes fonalak, gyűrt krepp-papír darabkák felragasztásával.

5. A kidíszített figurák körülnyírása, elhelyezése közös háttérre

6. Daltanulás – mozgással

Gólya (Grillusz Vilmos Gyermekdalok)

7. Az óvodásoknak készített vízcsepp formájú ajándék nyaklánc átadása (Felfűzött festett sógyurma)

PROJEKTHÉT 2. (KEDD)

AKVÁRIUM

1. Előző nap megkezdett mese következő részének közös megtekintése, csoportbontás utáni megbeszélése

2. Akvárium a behozott teknős megfigyelése

- Miért készítenek az emberek akváriumot?
- A természet egy kis darabja
- Gondoskodnunk kell a fogságban élő állatokról
 - táplálék
 - tiszta víz
 - megfelelő hőmérséklet
 - búvóhely

3. Kollázs készítése tépéssel

Eszközök: színes papír, sablonok, ragasztó, előkészített háttér

4. Játék: FÖLD – VÍZ – LEVEGŐ (labdával)

Állatok gyűjtése az élőhely szerint.

5. Előző alkalommal tanult dal felelevenítése, eljátszása

PROJEKTHÉT 3. (SZERDA)

A VÍZ ÉS A NÖVÉNYEK

1. A mesefilm sorozat folytatása, csoportbontás utáni megbeszélése
2. Melyik család otthonában vannak állatok, növények?
 - Milyen gondozást igényelnek?
 - Ki öntözi, ülteti át?

Miért van szükségük vízre?
(Növekedés, fejlődés)

3. Nedves alpra (vattacsomóra) zsásza magot szórnak a gyerekek
 - folyamatos megfigyelést indítunk
4. Kis méretű cserepes növényt bőséges öntözés után nagy méretű átlátszó műanyag zacskóval beborítunk. Következő reggelen megfigyeltetjük, mi történt (zacskó bepárasodik).
5. Labirintus rejtvény + színező kiosztása, a feladat megbeszélése
_ a legszebben sikerült lapokat falújságra tesszük.

PROJEKTHÉT 4. (CSÜTÖRTÖK)

TESTI HIGIÉNY

A SZERVEZETÜNK ÉS A VÍZ

1. A Vizipók c. mesesorozat következő részének közös megtekintése, csoportos megbeszélés
 - Hogy érzi magát Vizipók a vízben?
 - Miért?
 - Milyen érzés bőrünknek a víz érintése? (Füredéskor, vízbe merüléskor)
 - Milyen lesz a bőrünk, ha sokáig ázik?
 - Hogyan érezzük magunkat fürdés után?
 - Miért fontos a rendszeres tisztálkodás, kézmosás, ruháink tisztántartása?
2. Az alapos kézmosás helyes folyamata és eszközei (szappan, körömkefe, törülköző).
 - A gyerekek mindannyian bemutatják, gyakorolják.
 - Miért kell a törülközőt is kimosni?
 - Miért fontos a saját törülköző használata?
3. Hogyan tudjuk bizonyítani, hogy szervezetünkben is van víz?
 - Üveglapra, tükörrre lehelünk : bepárasodik.
 - Egy falat kenyér (keksz) rágása közben nyál termelődik.
 - Ha nagyon szomorúak vagyunk, sírunk. (Milyen az íze?)
 - Futás, játék, intenzív mozgás után izzadunk.
 - Ha megsérül a bőrünk, kicsordul a vérünk (folyik).
 - Ha megfázunk, folyik az orrunk, tüsszögünk.
 - Ha többet iszunk, többször kell wc-re mennünk: vizelet távozik a szervezetünkéből.

4. A „NUTRIKID” a gyerekek és az evés titkai c. munkafüzet 14. old.

- A víz nélkülözhetetlen az élethez.
- Vérben áramlik minden sejtünkhöz.
- Fontos testhőmérsékletünk állandóságához (láz esetén sok folyadékot kell inni).

Napi folyadék szükséglet: másfél – 2 liter

- Ásványvizes üvegnyi teát poharakba töltünk, megfigyeljük, hány pohárba fér bele.
(Természetesen elfogyaszthatják a gyerekek)
- Egy része szilárd élelmiszerekkel kerül szervezetünkbe.
- Gyümölcs, zöldség: magas víztartalom
Mit könnyebb megrágni és lenyelni: kekszet, vagy egy szelet almát?

5. Rajzos feladat: kedvenc ital, gyümölcs.

Szükséges eszközök:

- Szappan, körömkéfe, törülköző
- Ásványvizes üveg tea, poharak
- Keksz, alma
- NUTRIKID munkafüzet
- Írólapok, színes rajzeszközök.

PROJEKTHÉT 5. Játék a makói fürdőben(péntek)

Cél: A vízben való mozgás és haladás élményének megtapasztalása. Közvetlen tapasztalatok gyűjtése a víz tulajdonságairól, viselkedéséről, mozgásáról. Együttműködés a társakkal a balesetmentes közös játék érdekében

Tartalom: Játékos mozgásos feladatokon keresztül, aktív mozgás a vízben. Frontális és egyéni tanulási forma keretében alapvető mozgásformák, „úszás elemek” megtanulása, gyakorlása. Csoportos feladat közben közös játék, meghatározott szabály alapján.

Megvalósítás: A makói fürdő tanuló medencéjében. Rossz idő esetén, vagy hidegebb évszakban a fedett tanmedencében, jó idő esetén a külső medencékben három heterogén csoportban.

Produktum: Fényképek készülnek a gyerekek önfelelt játékáról, az őket segítő pedagógusokról és a megvalósítás során felhasznált játékokról. (pl.: forró a labda, lánc és kapu alatt átbújás, bomba, siklás – verseny...stb)

Felhasznált eszközök: Az iskola saját úszást segítő úszódeszkái, labdák és a fürdővel előre leegyeztetett egyéb fejlesztő játékok. Fürdőruha, törülköző, papucs.

II. **modul rész címe/neve:**

Vízprojekt – Balogi Anikó: (2010/2011-2014/2015 tanévekre)

A modul célja:

Rész-egész fogalmának erősítésére mozaik – puzzle technikával színező kifestése. Fogászati szűrővel egybekötött játékos ismeretszerzés. Szövegértés fejlesztése mesefeldolgozással. Vízi járművek megismerése játékos technikákkal.

A modul feladata:

1. A modulban szereplő feladatok, tevékenységek felelőseinek kijelölése (kísérők, szervezési feladatok)
2. A kidolgozott modul végrehajtása:
 - Közös program az Újvárosi Óvoda egyes épületeinek nagycsoportosaival, tevékenység: tengeri állatok festése vízfestékkel
 - Fogmosás, fogápolás
 - Mesefeldolgozás A kis hableány
 - Vízi járművek
 - Játékos foglalkozás a makói fürdőben
3. A folyamat működése közben és eredményeként, a szükséges értékelések elvégzése, az azokból levonható következtetések levonása. (beszámoló a program eredményességéről)
4. A tevékenységek közben keletkezett dokumentáció vezetése, rendszerezése. (feladatlapok, feladatkártyák és a részletes programterv lefűzése)
5. A modul és az innováció hatékony működtetésének és megvalósíthatóságának vizsgálata, a szükséges korrekciók elvégzése. (MICS)

Tevékenység/téma/program /tanórai, szabadidős/	Eszközök	Humán erőforrás	Időtartam
A modulban szereplő feladatok, tevékenységek felelőseinek kijelölése		A mindenkori elsős nevelők és egy fő segítő.	Alakuló értekezlet alkalmával, évente egyszer
A kidolgozott modul végrehajtása:			
Közös program az Újvárosi Óvoda egyes épületeinek nagycsoportosaival, tevékenység: tengeri állatok festése vízfestékkel	Laminált kártyák, kifestők, rajzlap, vízfesték, ragasztó, színes könyvek, laptop, projektor.	Csoportvezető tanító	A projekthét első napja
Fogmosás, fogápolás	fogkefe, fogkrém, szóróanyag.	Csoportvezető tanító	A projekthét második napja
Mesefeldolgozás A kis hableány	A mese szövege nyomtatott formában, kifestő, színes ceruza, filctoll, hurkapálca	Csoportvezető tanító	A projekthét harmadik napja

Vízi járművek	Laptop, csomagoló papír, vízfesték, vastag ecset, könyvek, színezők, színes ceruza, filctoll	Csoportvezető tanító	A projekthét negyedik napja
Játékos foglalkozás a makói fürdőben.	fürdőruha, törölköző, vízi játékok, papucs	Csoportvezető tanítók (3 fő)	A projekthét ötödik napja
A folyamat működése közben és eredményeként, a szükséges értékelések elvégzése, az azokból levonható következtetések levonása	Az I-es, II-es III-as modul anyaga, projektmegbeszélés.	Érintett pedagógusok, intézményvezetés, szakmai vezetők.	Folyamatosan.
A tevékenységek közben keletkezett dokumentáció vezetése, rendszerezése. (MICS)	A modulok anyagai.	A MICS tagjai és a 2009/2010-es évben a szakmai vezetők	Folyamatosan.
A modul és az innováció hatékony működtetésének és megvalósíthatóságának vizsgálata, a szükséges korrekciók elvégzése. (MICS)	Beszámoló	Az aktuálisan érintett pedagógusok és a MICS.	Év végén

1. nap

Közös program az Újvárosi Óvoda egyes épületeinek nagycsoportosaival

Tevékenység: Tengeri állatok festése vízfestékkel

1. **Párok alakítása** tengeri állatokat ábrázoló kártyák segítségével. Egy óvodás egy iskolással alakít párt.
Képek: delfin
bálna
pingvin
fóka
csikóhal
polip
rák
tengeri csillag
2. A párok elmondják, mit ábrázol a képük, esetleg azt, mit tudnak az adott állatról.
3. Power Point bemutató tengeri élőlényekről, amiket a gyerekek megneveznek.
4. Szétvágott kifestők kirakása, felragasztása rajzlapra, A3-as méretben.
5. Kifestése ujjfestéssel.
6. Színes tengeri állatokról szóló könyvek nézegetése.
7. Az elkészült művek kiállításra kerülnek a projekthét végén.
8. Amíg a gyerekek dolgoznak, a háttérben **vízzel** kapcsolatos klasszikus **zeneművek** szólnak, internetről.

Szükséges eszközök: laminált kártyák

laptop
fénymásolt kifestők
rajzlap,
vízfesték,
ragasztó
könyvek

2. nap

Fogmosás, fogápolás

1. A gyerekekkel átmegyünk a közeli **fogorvosi rendelőbe**, ahol a doktornő fogad minket.
2. Egyesével bemennek a fogorvoshoz, aki elmondja nekik szükséges e további fogkezelés, ha igen, akkor mi.

A többiek addig a kapott színes reklámanyagokat nézegetik a váróban.

3. Közösben bemegyünk a doktornőhöz és megnézegetjük az orvosi műszereket, a gyerekek kipróbálják a teleszkópos széket, majd a fogorvosnő beszél a fogmosás fontosságáról, a helyes fogmosási technikáról és mindenkinek ad ajándékba egy kis tubus fogkrémet.
4. Visszatérve az iskolába, a látottakat, hallottakat megbeszéljük.
5. Fogmosás helyes technikával.

Szükséges eszközök: fogkefe
fogkrém

3. nap

Mesefeldolgozás: A kis hableány

1. A mese meghallgatása - tanítói bemutatás
2. **Tartalom** megbeszélése
Kik a főszereplők?
Soroljuk fel a többi szereplőt!
Hol játszódik a történet?
Kik a jó, illetve a rossz karakterek a mesében?
Adjunk új címet!
3. Az első fejezet váltó **olvasása**
4. **Síkbábok** készítése kifestők színezésével.
5. A mese **dramatizálása**.

Szükséges eszközök: a mese nyomtatott formában
kifestők

színes ceruza, filctoll
hurkapálca

4. nap

Vízi járművek

1. **Beszélgetés** a különböző vízi járművekről.
Milyen vízi járműveket ismertek?
Melyiket mire használják?
Képek nézegetése könyvekben, interneten.
2. **Papírhajó** hajtogatása.
3. **Vízi járművek** rajzolása, színezése.
4. Csomagolópapírra tenger, illetve tengerpart festése vízfestékkel, közösen.
5. Az elkészült járművek felragasztása a megfelelő helyre.
6. A mű kiállításra kerül, a projekthét végén.

Szükséges eszközök: laptop (internet)

csomagolópapír
vízfesték, vastag ecset
könyvek
színezők

PROJEKTHÉT 5. Játék a makói fürdőben(péntek)

Cél: A vízben való mozgás és haladás élményének megtapasztalása. Közvetlen tapasztalatok gyűjtése a víz tulajdonságairól, viselkedéséről, mozgásáról. Együttműködés a társakkal a balesetmentes közös játék érdekében

Tartalom: Játékos mozgásos feladatokon keresztül, aktív mozgás a vízben. Frontális és egyéni tanulási forma keretében alapvető mozgásformák, „úszás elemek” megtanulása, gyakorlása. Csoportos feladat közben közös játék, meghatározott szabály alapján.

Megvalósítás: A makói fürdő tanuló medencéjében. Rossz idő esetén, vagy hidegebb évszakban a fedett tanmedencében, jó idő esetén a külső medencékben három heterogén csoportban.

Produktum: Fényképek készülnek a gyerekek önfeledt játékáról, az őket segítő pedagógusokról és a megvalósítás során felhasznált játékokról. (pl.: forró a labda, lánc és kapu alatt átbújás, bomba, siklás – verseny...stb)

Felhasznált eszközök: Az iskola saját úszást segítő úszódeszkái, labdák és a fürdővel előre leegyeztetett egyéb fejlesztő játékok. Fürdőruha, törölköző, papucs.

III. **modul rész címe/neve:**

Vízprojekt – Siket Ákos: (2010/2011-2014/2015 tanévekre)

A modul célja:

Játékos formában ismeret gyűjtése számítógép segítségével. Gondolkodás, reakcióidő, logika, térlátás fejlesztése. Folyamatos kísérletezéssel ismeretszerzés. A hal felépítésének, mozgásának, szerveinek, szervrendszereinek, életfeltételeinek, megismerése. Power point diák megtekintése a víz természetformáló hatásáról. Ismeretszerzés a víz, természetformáló hatásairól.

A modul feladata:

1. A modulban szereplő feladatok, tevékenységek felelőseinek kijelölése (kísérők, szervezési feladatok)
2. A kidolgozott modul végrehajtása:
 - Számítógépes játékok. (bevont nagycsoportos óvodások részvételével)
 - Kísérletek, játék a vízzel
 - Halak
 - Munkában a víz
 - Játékos foglalkozás a makói fürdőben
3. A folyamat működése közben és eredményeként, a szükséges értékelések elvégzése, az azokból levonható következtetések levonása. (beszámoló a program eredményességéről)
4. A tevékenységek közben keletkezett dokumentáció vezetése, rendszerezése. (feladatlapok, feladatkártyák és a részletes programterv lefűzése)
5. A modul és az innováció hatékony működtetésének és megvalósíthatóságának vizsgálata, a szükséges korrekciók elvégzése. (MICS)

Tevékenység/téma/program /tanórai, szabadidős/	Eszközök	Humán erőforrás	Időtartam
A modulban szereplő feladatok, tevékenységek felelőseinek kijelölése		A mindenkori elsős nevelők és egy fő segítő.	Alakuló értekezlet alkalmával, évente egyszer
A kidolgozott modul végrehajtása:			
Közös program az Újvárosi Óvoda egyes épületeinek nagycsoportosaival, tevékenység: számítógépes játékok	számítógépek, paint program, internet	Csoportvezető tanító	A projekthét első napja
Kísérletek, játék a vízzel	gyurma (két féle színű), átlátszó üvegpohár, vagy befőttesüveg, víz, úszó, lebegő, merülő testek(Faléc, faléc szöggel, fagolyó), „plexi lap”, fagolyó, 10 cm-es falécek, papír zsebkendő, borszeszégő, üvegpohár, víz, gyufa, üveglap, vagy befőttes üveg, Florárium, szénsavas és szénsavmentes víz, bors, edény, szappanbuborék fújó, jégkocka tartó, jég,	Csoportvezető tanító	A projekthét második napja

	tojás, só, kanál, víz, szög gyertya, gyufa, üveg pohár, 2 doboz iratkapocs, pohár, 20 db lufi, hullahopp karika, étolaj, zsír, plexi lap, literes, deciliteres üdítő üvegek, szívószál kb 30 db, vízfesték kétféle szín, vízforraló, átlátszó üvegedény, vízforraló, laptop – power point - IKT		
Halak	tolltartó (grafit, radír, színes ceruza), írólapok, A3-as rajzlap, lavor, műanyag tálca, könyvtári könyvek: Föld és Ég: Földgömb, 1 db kétkilós ponty, 10 db kis méretű akváriumi hal, laptop – power pontos bemutató - IKT	Csoportvezető tanító	A projekthét harmadik napja
Munkában a víz	A4-es géppapír a papírhajók elkészítéséhez, laptop – power pontos bemutató – IKT, terepasztal, nagy mennyiségű homok (1 zsák), locsoló kannák min. 3 db. (vagy 2 literes üvegek), víz, locsoló rózsza, hajszáritó, lapos tányér, jégkockák, tolltartó, színes ceruzák, Atlasz	Csoportvezető tanító	A projekthét negyedik napja
Játékos foglalkozás a makói fürdőben.	fürdőruha, törölköző, vízi játékok, papucs	Csoportvezető tanítók (3 fő)	A projekthét ötödik napja
A folyamat működése közben és eredményeként, a szükséges értékelések elvégzése, az azokból levonható következtetések levonása	Az I-es, II-es III-as modul anyaga, projektmegbeszélés.	Érintett pedagógusok, intézményvezetők, szakmai vezetők.	Folyamatos an.
A tevékenységek közben keletkezett dokumentáció vezetése, rendszerezése. (MICS)	A modulok anyagai.	A MICS tagjai és a 2009/2010-es évben a szakmai vezetők	Folyamatos an.
A modul és az innováció hatékony működtetésének és megvalósíthatóságának vizsgálata, a szükséges korrekciók elvégzése. (MICS)	Beszámoló	Az aktuálisan érintett pedagógusok és a MICS.	Év végén

Víz projekt 1.o. – Számítógépes játékok – hétfő

Cél:

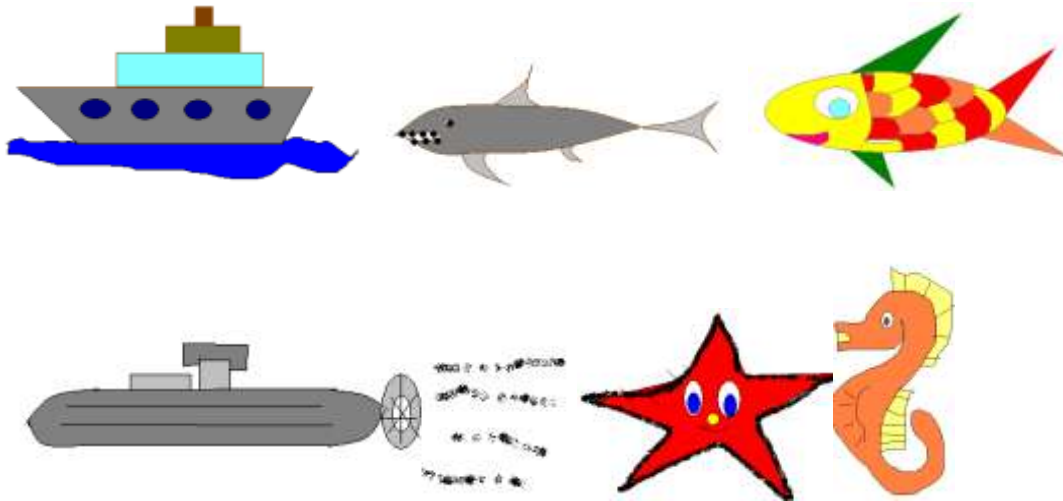
Tantárgyi koncentráció keretében (rajz, számítástechnika, környezetismeret) többfajta képesség együttes fejlesztése.

Tartalom:

Manuálisan, játékos formában minél több ismeret gyűjtése a vízi állatokról és a vízi járművekről. Gondolkodás, reakcióidő, logika, térlátás fejlesztése.

Megvalósítás:

- 1, A gépterem szabályainak ismertetése a csoporttal.
- 2, A gyerekek elhelyezése a számítógépes teremben.
- 3, Az alapvető eszközök és ismeretek megbeszélése, melyek szükségesek lesznek a projektnap megvalósítása során.
- 4, Beszélgetés, milyen vízi állatokat és növényeket ismertek? Soroljuk fel őket! Írd le a megjelenésüket, külsejüket!
- 5, Rajzeszközök kipróbálása paintben.
- 6, Paintben olyan vízi állatfigurák készítése, mely kevés ismerettel és gyakorlattal is látványos eredményt hoznak. pl.:

- 7, Internet segítségével online képességfejlesztő játékok használata, melyek kapcsolódnak a vízprojekthez. pl:
 - www.egyszervolt.hu: buborékos, haletető, akvárium, erre van a kacska, papírhajók, egér a folyón.
 - www.pepere.org: teknőc, hajós, autókázás a csúszós jégen
 - www.jatekcsarnok.hu/36405-gyongyhalasz a vízben-jatek.html

Produktum: kinyomatott színes tengeri állatok képei a tablóra, fényképek a foglakozásról

Felhasznált eszközök:

- számítógép - paint program
- számítógép - internet

PROJEKT – VÍZ – 1.o. - Kísérletek, játék a vízzel - kedd

Cél:

A különböző reál tantárgyak közben előforduló kísérletek megvalósítása, vagy azok későbbi megvalósításának előkészítése. (matematika, fizika) Tapasztalati úton szerzett ismeretek gyűjtése az űrtartalom, és a fizika témaköreiből. A víz halmazállapotainak, tulajdonságainak életkori sajátságoknak megfelelő szintű megismerése.

Tartalom:

Folyamatos kísérletezéssel, cselekedtetéssel tapasztalati úton történő ismeretszerzés a víz tulajdonságairól, a benne elhelyezett tárgyak viselkedéséről, sűrűségének vizsgálatáról, hőmérsékletéről, egyéb folyékony anyagokkal való kölcsönhatásáról.

Megvalósítás:

- **Power pontos bemutató a víz halmazállapotairól**
- **Gyurmából vízmolekula készítése:**
 - kétféle, színes gyurmából vízmolekula gyúrása, tulajdonságainak megbeszélése. (színtelen, szagtalan, átlátszó...stb)
- **A vízben lévő tárgy három lehetséges helyzete:**

lebegés, lemerülés, úszás

(a gravitáció lefelé húzza a testeket ellen hat a „felható” ((felhajtó)) erő)

Lemerülés: ha a lefelé ható erő nagyobb, mint a víz és a benne lévő test között ható erő

Lebegés: ha a két erő egyenlő

úszás: ha a felfelé ható erő nagyobb, mint a lefelé ható

KÍSÉRLET: átlátszó pohárba különböző anyagú és nehézségű tárgyakat helyezünk szemléltetésül, közben megbeszéljük a tapasztalatokat.

tojást teszünk átlátszó falú pohárba és sót adagolunk bele: merülés, lebegés, úszás

- **A vízben lévő tárgy három lehetséges helyzete:**

közömbös, labilis, stabil egyensúlyi helyzetű úszás

(vizsgáljuk a testek egyensúlyi helyzetét, külső ráhatásra)

közömbös: egy fagolyó úszó helyzete a vízben, hiszen akármerre fordul, mindig „ugyanúgy” marad.

stabil: ha megbillentjük a testet, visszaáll az eredeti helyzetébe.

labilis: ráhatásra egyensúlyi helyzete megváltozik, borul.

KÍSÉRLET: átlátszó pohárban testek vizsgálata, külső ráhatással (megpiszkáljuk őket, és megfigyeljük a tapasztalatokat)

- **A víz és más folyadékok sűrűsége:**

KÍSÉRLET: víz és étolaj összeöntése, rétegződése, a tapasztalatok megbeszélése.

- **Zsíros és nem zsíros felületek vízzel való permetezése:**

leperreg, nem perreg le. A tapasztalatok megbeszélése.

- **Játék a vízrézecskekkel:**

Átmozgató feladat: a gyerekek feje az oxigén a fülükre tapasztott két tenyerük a hidrogén. A víz halmazállapotainak „eljátszása”.

- **Űrmértékekkel való ismerkedés:**

liter, deciliter – öntögetés, töltögetés, üdítő palack megfigyelése

- **Szívószállal buborékfújás vízbe:**

Játékos feladat a vízbe jutó levegő tulajdonságainak vizsgálata

- **Forró és hideg víz keveredésének vizsgálata:**

Kétféle színű vízfesték feloldásával, megfestett forró és hideg víz összekeverésével és összeöntésével, tapasztalatok megfigyelése.

- **Hajszálcsövesség:**

Megbeszéljük a hajszálcsövesség jelenségét a természetben. (fák, növények)

KÍSÉRLET: Papír zsebkendővel felitatunk egy kis vizet, a tapasztalatokat megbeszéljük.

Applikáció: „Első kísérletek könyve 20-21. old. vízvezetékek a növényekben.

Első kísérletek könyve 22-23. old. a víz titkos utazása, a levelek párologtatása”

- **Párolgás:**

A párolgás értelmezése. (a mozgó molekulák közül hőmérséklet emelkedés hatására el-elszöknek a folyadékból)

Víz forralása, tulajdonságainak megfigyelése. (a pára lecsapódásának megfigyelése)

Miért teregetjük ki frissen mosott ruhát? (nagyobb felületen jobban párolog)

- **Páratartalom:**

Beszélgetés a párás fürdőszobai levegőről, és a száraz szobairól, a termál fürdő programjának előkészítése, megfigyelési szempontok adása)

KÍSÉRLET: Leheljünk üvegre, kicsapódik a pára. Az eredmény megbeszélése.

Hogyan képződnek a felhők? Beszélgetés. (ha a nedves és meleg levegő keveredik a hűvösebb levegővel – fürdőszoba ajtónyitás)

Florárium megtekintése. Beszélgetés.

- **Vízfajták és tulajdonságaik:**
szénsavas és szénsavmentes ásványvíz megfigyelése, kóstolása.
- **Szappanbuborék fújás – a víz felületi feszültsége:**
KÍSÉRLET: tiszta vízbe borsot szórní, nem süllyed el, mosogatószert keverve a vízhez, már elsüllyednek (csökken a víz felületi feszültsége)
KÍSÉRLET: Szappanbuborék fújó verseny, miből áll a buborék. Beszélgetés.
- **A víz különböző halmazállapotai: jég, hó (kristály), folyékony, gáz**
„Első kísérletek című könyv 74, 75.old. – Hókrítályok”
A jég tulajdonságainak megfigyelése.
- **A víz alatt égő gyertya:**
KÍSÉRLET: szöggel kiegyensúlyozott gyertyát helyezünk üvegpohárba és meggyújtjuk. A gyertya külső fala megmarad, mert hűti a víz, csak a belső része ég.
- **Mennyi iratkapocs fér egy vízzel teli pohárba?**
színültig töltött pohárba iratkapcsokat dobunk, a víz felpúposodik, majd kicsordul. Mennyi kapcsolt dobhatunk bele, míg ez megtörténik? (Beclés, számlálás 20.ig)
- **Karikába vízzel töltött lufi dobó verseny:**
a víz tulajdonságainak megfigyelése, játék

Produktum: fényképek a kísérletek közben végzett tevékenységekről

Felhasznált eszközök:

- gyurma (két féle színű)
- átlátszó üvegpohár, vagy befőttesüveg
- víz
- úszó, lebegő, merülő testek(Faléc, faléc szöggel, fagolyó)
- „plexi lap”
- fagolyó, 10 cm-es falécek
- papír zsebkendő
- borszeszégő, üvegpohár, víz, gyufa
- üveglap, vagy befőttes üveg
- Florárium
- szénsavas és szénsavmentes víz
- bors, edény
- szappanbuborék fújó
- jégkocka tartó, jég
- tojás, só, kanál
- víz, szög gyertya, gyufa, üvegpohár
- 2 doboz iratkapocs, pohár
- 20 db lufi, hullahopp karika
- étolaj, zsír, plexi lap
- literes, deciliteres üdítős üvegek
- szívószál kb 30 db
- vízfesték kétféle szín, vízforraló, átlátszó üvegedény
- vízforraló
- laptop – power point - IKT

Víz projekt 1.o. – Halak - szerda

Cél:

Környezettudatos gyermekeket neveljünk, akik óvják és őrzik természeti kincsinket, a védett állatfajokat. Tanuljanak meg környezettudatosan táplálkozni, élni. Ismerjék meg azt őket körülvevő élővilágot is, mely a vízfelszín alatt terül el. Szerezzenek minél több ismeretet a halról, annak életfeltételeiről, felépítéséről. Együtt fedezzék fel és összegezzék eddigi ismereteiket, majd együtt építsék tovább tudásukat. Segítsék egymást a megismerésben, és az ismeretgyűjtésben.

Tartalom:

Ismerjék meg a halat, manuális gyermekközpontú csoportos foglalkozás keretében. A hal felépítésének, mozgásának, szerveinek, szervrendszereinek, életfeltételeinek, megismerése. Tapasztalati úton szerezzenek ismereteket a hal kézbe vételével, manuális tevékenységekkel. Általános ismeret sajátítsanak el a hallal kapcsolatban. Ismereteiket összegezzék, rendszerezék és bővítsék. Ismeretalapozás történjen a későbbi környezetismeret tárgyhoz. Tárgyi koncentráció keretében minél többértű, szélesebb ismereteket megszerezzenek, tevékenykedtetéssel.

Megvalósítás:

- 1, A meglévő ismeretek összegyűjtése, rendszerezése, beszélgetés.
- 2, A meglévő ismeretek felhasználásával stilizált elnagyolt rajz készítése a hal testrészeiről és testének felépítéséről. (grafittal)
- 3, Power pontos bemutató a tengeri élőlényekről, halakról. Összehasonlítás: halak, és a többi tengeri állat testfelépítése. Beszélgetés a tapasztalatokról.
- 4, Igazi ponty testének vizsgálata. Összehasonlítása a korábbi stilizált rajzokkal. Hiányzó testrészek, úszók javítása a rajzokon. (piros posta írónnal)
- 5, A hal testfelépítésének vizsgálata:
 - áramvonalasság
 - oldalvonal szerepe
 - szemek elhelyezkedése
 - kopolyú vizsgálata
 - kültakaró vizsgálata
 - úszók és szerepük (lebegés, merülés, irányítás... stb)
 - pikkelyek szerepe
 - a halak szaporodása
 - mi van belül (belső szervrendszerek – beszélgetés – úszóhólyag szerepe)
 - táplálkozása
 - fejlődése születéstől a „végig”
 - felhasználása
 - Tápértéke, egészségmegőrző szerepe
 - Halételek
- 6, „Halfogó”: Játékos figyelemkoncentráció és mozgáskoordinációt fejlesztő játék. (Egy laborban 10 darab kis testű halat kell kifogni pusztá kézzel és átmenteni egy másik edénybe.
- 7, „Búvárkodás” előre kiválogatott könyvtári könyvekben az eddig megismert ismeretek segítségével.
 - Édesvízi halak keresése
 - tengeri halak keresése
 - apró halak keresése
 - a legnagyobb halak keresése
 - emlősök, vagy halak? (bálna, delfin)
- 8, Összefoglalás: Egy képzeletbeli akvárium berendezése a halak szükségletei és életfeltételeinek figyelembe vételével. (A3-as lapon mindenki rajzol az akváriumunkba valamit)

Produktum: fényképek a tevékenységekről, a3-as rajzlapon színes akvárium, halak felépítése a5-ös írólapon. Összegezve a produktum plakátján lesz.

Felhasznált eszközök:

- tolltartó (grafit, radír, színes ceruza)
- írólapok, A3-as rajzlap
- labor
- műanyag tálca
- könyvtári könyvek:
Föld és Ég: Földgömb
- 1 db kétkilós ponty
- 10 db kis méretű akváiumi hal
- lapotop – power pointos bemutató - IKT

Vízprojekt 1.o. - Munkában a víz - csütörtök

Cél:

A környezetismeret tantárgy, tanórai keretében nem, vagy csak körülményesen megvalósítható kísérletek elvégzése, a tanulók könnyebb és hatékonyabb ismeretszerzéséért. Cselekedtetéssel végrehatott tevékenységek megvalósítása, melyek modellezik a természetben lejároló folyamatokat. A későbbi évfolyamokon környezetismeretből és földrajzból megszerezhető ismeretek előkészítése.

Tartalom:

Power pointos bemutatós segítségével, összefoglaló dia megtekintése a víz természetformáló hatásáról, különböző halmazállapotaiban. Könyvtári könyvek segítségével önálló és csoportos ismeretszerzés, és feldolgozás a folyó víz, természetformáló hatásairól.

Megvalósítás:

1, **Power pointos bemutató** a víz felszínformáló hatásairól. A bemutató közben és után a tanulók saját élményeinek beépítése a tanulási folyamatba, válaszadás a tanulók egyéni kérdéseire. A korábban megszerzett ismeretek rendszerezése.

2, Terepasztal kísérletek, átmozgató játékok:

- **folyó víz áramlása** változatos domborzati felszínen, **nem előre kialakított mederben** (felszínformáló tevékenység – utat mos magának, mozgásának iránya)
- **folyó víz áramlása előre kialakított mederben:** a folyó felszínformáló tevékenysége, a víz ereje, iránya (magasabb területről az alacsonyabb) felé.
- **Torkolat megfigyelése:** delta, tölcser. (előre kialakított terepviszonyok között)
- **Az ér, patak, folyó, folyam, tenger óceán fogalmak tisztázása,** megbeszélése. (több kannából, előre kialakított medrekben, több kannából folyik a víz egyszerre)
- **JÁTÉK: átmozgató feladat.** A gyerekek két csoportban állnak. Az egyik csoport a hullám lesz, a másik a part. A mozgó hullám gyerekek a szilárdan álló partot ostromolják, és tömegük erejével formálják. (tapasztalatok megbeszélése)
- **Az eső imitálása locsolóróza segítségével.** A víz körforgásának megbeszélése. A Föld és Ég c. könyv 52-53.oldala segítségével.
- **JÁTÉK:** A víz körforgásának eljátszása az ujjak és a kar dinamikus moztatásával.

- **A víz különböző halmazállapotaiban történő felszínformáló ereje:**
 - **folyékony víz:** patakok, folyók, a tenger partra gyakorolt hatása, az eső hatása(a víz mossa a talajt, görgeti a köveket – kő, kavics, homok; kioldja az ásványokat – barlangokban cseppköveket képez; kiáradásával feltölti a medreket;
 - **szilárd víz: hó és jég** felszínformáló ereje, utalás a power pointos bemutatóra; kísérlet a terepasztalon. (lapos tányérban jeget olvasztunk hajszáritóval, figyeljük a víz útját.)
 - **gáz halmazállapotú víz:** felhők, pára, vízgőz. Beszélgetés. Utalás a power pointos bemutatóra.
- **JÁTÉK:** A „Fut a folyó, megy az út” című dal megtanítása, eljátszása.
- **A tó, sziget, félsziget megfigyelése.** A fogalmak tisztázása, kialakítása a terepasztalon. Hasonlóságok, különbségek megfigyelése.
- **Atlasz és könyvtári könyvek nézegetése, a tanult ismeretek felhasználásával,** adott fogalom közös megkeresése a térképen. (folyótorkolatok, tavak, folyók, tengerek, óceánok; pedagógusi segítséggel, rávezetéssel)

3, **Papírható hatogatása,** a készült hajó kiszínezése. Mini hajók készítése, a terepasztalon kanális létesítése, papírhajó fújó verseny.

Produktum: fényképek a tevékenységekről, papírhajó készítés.

Felhasznált eszközök:

- A4-es géppapír a papírhajók elkészítéséhez
- laptop – power pointos bemutató – IKT
- terepasztal
- nagy mennyiségű homok (1 zsák)
- locsoló kannák min. 3 db. (vagy 2 literes üvegek)
- víz
- locsoló rózsza
- hajszáritó, lapos tányér, jégkockák
- tollartó, színes ceruzák
- Atlasz

PROJEKTHÉT 5. Játék a makói fürdőben(péntek)

Cél: A vízben való mozgás és haladás élményének megtapasztalása. Közvetlen tapasztalatok gyűjtése a víz tulajdonságairól, viselkedéséről, mozgásáról. Együttműködés a társakkal a balesetmentes közös játék érdekében

Tartalom: Játékos mozgásos feladatokon keresztül, aktív mozgás a vízben. Frontális és egyéni tanulási forma keretében alapvető mozgásformák, „úszás elemek” megtanulása, gyakorlása. Csoportos feladat közben közös játék, meghatározott szabály alapján.

Megvalósítás: A makói fürdő tanuló medencéjében. Rossz idő esetén, vagy hidegebb évszakban a fedett tanmedencében, jó idő esetén a külső medencékben három heterogén csoportban.

Produktum: Fényképek készülnek a gyerekek önfelelt játékáról, az őket segítő pedagógusokról és a megvalósítás során felhasznált játékokról. (pl.: forró a labda, lánc és kapu alatt átbújás, bomba, siklás – verseny...stb)

Felhasznált eszközök: Az iskola saját úszást segítő úszódeszkái, labdák és a fürdővel előre leegyeztetett egyéb fejlesztő játékok. Fürdőruha, törölköző, papucs.

IV. **modul: Tropicharium – kirándulás: (2010/2011-es tanévre)**

A modul célja:

A 2010/2011-es tanévre kirándulás szervezése a gyerekek tengeri állatokkal és a tengeri élővilággal kapcsolatos ismereteinek bővítése. Testközelből, vizuális tapasztalaton keresztül megismerése.

A modul feladata:

1. A modulban szereplő feladatok, tevékenységek felelőseinek kijelölése (kísérők, szervezési feladatok)
2. A kidolgozott modul végrehajtása:
 - Kapcsolatfelvétel, szervezési tevékenységek
 - A kirándulás lebonyolítása
3. A tevékenységek közben keletkezett dokumentáció vezetése, rendszerezése.
4. A modul és az innováció hatékony működtetésének és megvalósíthatóságának vizsgálata, a szükséges korrekciók elvégzése. (MICS)

Tevékenység/téma/program /tanórai, szabadidős/	Eszközök	Humán erőforrás	Időtartam
A modulban szereplő feladatok, tevékenységek felelőseinek kijelölése		A mindenkori elsős nevelők és egy fő segítő.	Alakuló értekezlet alkalmával, évente egyszer
A kidolgozott modul végrehajtása:			
Kapcsolatfelvétel, szervezési tevékenységek	internet, telefon	Az innováció kidolgozói, érintett pedagógusok	Az innováció kidolgozásakor
A kirándulás teljes körű lebonyolítása (a Tropicharium által kínált programvezetés szerint)	busz, elsősegély doboz	8 fő kísérő	2010/2011-es tanév ősze
A tevékenységek közben keletkezett dokumentáció vezetése, rendszerezése.	Beszámoló.	Érintett pedagógusok	A programot követően.
A modul és az innováció hatékony működtetésének és megvalósíthatóságának vizsgálata, a szükséges	Beszámoló	Az aktuálisan érintett pedagógusok és a MICS.	Év végén

korrekciók elvégzése. (MICS)			
------------------------------	--	--	--

V. **modul: Maros parti kirándulás: (2011/2012-es tanévtől a fenntartásig)**

A modul célja:

Szűkebb környezetünk, a Maros flórájának és faunájának megfigyelése és megismerése. (iszap, folyó aljzat, gátrendszer, ártér élővilága) A környezet tisztaságának és megóvásának tudatosítása, igény felkeltése, tudatos környezetvédelemre nevelés.

A modul feladata:

1. A modulban szereplő feladatok, tevékenységek felelőseinek kijelölése (kísérők, szervezési feladatok)
2. A kidolgozott modul végrehajtása:
 - Szervezési tevékenységek
 - A kirándulás lebonyolítása
3. A modul és az innováció hatékony működtetésének és megvalósíthatóságának vizsgálata, a szükséges korrekciók elvégzése. (MICS)

Tevékenység/téma/program /tanórai, szabadidős/	Eszközök	Humán erőforrás	Időtartam
A modulban szereplő feladatok, tevékenységek felelőseinek kijelölése		A mindenkori elsős nevelők és egy fő segítő.	Alakuló értekezlet alkalmával, évente egyszer
A kidolgozott modul végrehajtása:			
Szervezési tevékenységek	telefon	Az innováció kidolgozói, érintett pedagógusok	Az innováció kidolgozásakor
A kirándulás lebonyolítása	busz, elsősegély doboz	2-3 fő kísérő	2010/2011-es tanévet követően
A modul és az innováció hatékony működtetésének és megvalósíthatóságának vizsgálata, a szükséges korrekciók elvégzése. (MICS)	Beszámoló	Az aktuálisan érintett pedagógusok és a MICS.	Év végén